

ՃԱՆԵՒԹԵՍԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Գիտնական հասարակության համար անհրաժեշտ դարձած եւ նոյնին գնահատման արժանացած էւրոպական տնտեսական կրթության ինտարնետը թեւակոխելուն առթիւ կը յայտարարենք, թէ Հանդէս Ամերիկեան Միաբանութեան ինտարնետը եւ յորք մերքինը պիտի չփոխեն. պիտի շարունակեն այն շարունակ, զոր իրեն գծած է հայ գիտնական աշխարհին պահանջը: Այս պահանջը գոհացնել խմբագրութիւնս իւր քաղցր պարտքը կը համարի: Այս պատճառաւ ամէն կարելի հոգ ու խնամք պիտի տարուի որ թերթս առաւել ճիշդ ու քաղաքական ըզրանակութեամբ մը առաջիկայ տարին ալ ըլլորէ: Տարեկան քաժնեգինն է 15 ֆր. = 6 ըր.

ԳՈՐԾԵԿԸԼՈՒԹԻՒՆԸ “ՄՍՍՈՐԵՆԸ ՀԱՆԳԻՍԻ”

ՎԵՐՆԱՆ	Մարտի Կանց Միաբանութեան:	ՏՓՂԻՍ	Պր. Գ. Գալստեան, գրականատ.
Գ. ՊՈՒԻՍ.	Վանատուն Միաբանութեան:	ԲԱՔԸՆԻ	Պր. Առաքել Սարգսյան:
ՎՄԻԻՈՒՆ.	Վանատուն Միաբանութեան:	ՊԵՏԵՐՈՒՆԻՔ	Պր. Ստ. Գ. Սեփեքարան:
ՎՍՏԸՆ.	Վանատուն Միաբանութեան:	ԱՂԵԱՍՄԱՆԻՍԻԱ.	Պր. Է. Ֆ. Օհանեան:
ՏՐԱՊԵԶՄ.	Հ. Համբարում Վ. Համանեան:	ԲՈՒՍՉՈՒՆ	Պր. Գ. Գ. Մազմանեան:
ՏՓՂԻՍ	Պր. Առաքել Սարգսյան:	“ ”	Պր. Ստեփան Տերտեքեան:
“	Պր. Նյուտան Լաւայան:	ԱՄԵՐԻԿԱ (Boston)	“Հայրենիք” յրգ. Խմբագրութեան:

ԽՐԵԿԻՐՈՒԹՅՈՒՆ ՀԱՆԵՆ

Rédaction de la Revue „Handes“, Vienne (Autriche) VII/2 Mechitharistengasse 4.

ՊԵՐՃ ՊԹՕԸԵԱՆՅ +

Յառի կը ծանուցանենք համբաւաւոր գրադէտ վկայատեւին մահը: “Հանդէսի” այս թիւը մահու յանձնուած ըլլալով՝ յաճորդով կը ներկայացնենք կենսագրականը:

ՇՆՈՐՀԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

Կը յայտնեմ մեր խորին շնորհակալութիւնը Մեծապ. Պր. Բ. Պօլեանի, որ հաճած է մեր Մատենադարանին այլեւայլ գրքեր նուիրել:

Հ. ԲԱՌԻՍԱԿԱՍ ՊՐԻԷՋԻԿՃԵԱՆ

Մատենադարանապետ:

Գնելու համար կը փնտոնենք Ոսկանի Փարիզ հրատարակած “ԱՐԵՒԻՄՈՒՆԸ”, (1855—1856, ընդ ամէն 14 թիւ) եւ “ԱՐԵՒԵԼԸ”, (1859, 24 թիւ եւ 1864—5), թերթերուն, ինչպէս նաեւ “ԱՐԾՈՒԻ ՎԱՍՊՈՒՐԱԿԱՆ”, (1858—63) եւ “ԱՐԾՈՒԻ ԵՎ ՏԱՐՈՒՆԸ”, թերթերուն լիակատար ժողովածոյնը: Վաճառելու դոյններէն կը խնդրուի որ հաճին ծանուցանել թէ ինչ գին կը պահանջեն նոյն ժողովածոյնը կամ անոնցմէ որեւիցէ մէկուն համար: Դիմել առ

ԽՍԲ. “ՀԱՆԴԵՍԻ”,

ՆՈՐ ՀՐԵՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆԸ

- DOLENS Noël et KHATCH A. — Histoire des anciens Arméniens. Publié par l'Union des Etudiens Arméniens de l'Europe. Genève 1907. 80 pp. 226. Prix: fr. 2. —
- ՓԵՍԼԱՅԵԱՆ Վ. Ժայռ. դրամա շուր գործողութեամբ: Տփ. տպ. “Հերմէս” Ս. Պ. Նոյնգարեանի 1907: 8° էջ 56: III յաւելում “Յուշարար”-ի:
- ՀՍՊԵՆԵԱՆ Ա. — Մկրտիչ Պէշկիթաշեանի կենսան ու գործը: Փարիզ, տպ. Տ. Տողրամանեան 1907: 8° էջ 254: Գին 5 ֆրանք:
- ԹՈՐՈՍԵԱՆ Գ. — Ընթաց թուարանութեան. Նախակրթարաններու համար: Ա. եւ Բ. տարի: Գ. Պ. տպ. Սաղաւան. 1907: 8° էջ 157: Գին 4/4 դր.
- ԱՎՍԼԱՆՍԻԱՆ — Մանուկները աշխատանքն ընտանիքում: Թարգմ. Մ. Ասիկանց: Տփ. տպ. “Հերմէս” 1907: 12° էջ 48: Գին 15 Կ.: [Հակոբի մանկավարժական դպրոցում IX.]
- ԽԱՍԵԱՆ Գ. — Դէպի Ֆէդերացիա: Տփ. տպ. Օր. Ն. Աղաւանց 1907: 8° էջ 374: Գին 80 Կ.: [Եռաւորի գրադարան N. 42:]
- ԱՌԱՄԱՆԻ — Փրկիչներ, Թատերախաղ հինգ արարուածով: Աղեքանդակ, տպ. “Բաքի” 1907: 8° էջ 180: Գին 1/4 ֆր.
- ԲԱՆԴԱԼԻԱ — Арание и турецкая реформа. II. реформа с французского М. В. Александровича. С. Пет. 1908. 6° էջ 24.
- ՀԱՔԸՆԻԱՆ Կ. ՊՈՂՈՍ Վ. — Գործնական քերականութիւն գերմաներէն լեզուի հանդերձ հայերէն-գերմաներէն քառաբանաւ: Մասն Առաջին 26 խաղաղութիւն: Բ. տպագրութիւն հիմնովին փոփոխուելու յաւելում: Վիեննա, Միքիթ. տպ. 1907: 8° էջ 164-384: Գին 4/4 ֆրանք:
- ՏԵՐ-ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ ԲԵՆ. — Հայոց քաղեր, Դիւցազնեցիութիւն: [Աղագրատ. “Յոյն” շաբաթ քաղերթից]: Տփ. տպ. Ա. Վ. Բուխարով 1906: 8° էջ 64: Գին 10 Կ.:
- — — Իմ պատասխանը Պ. Դ. Բալուխի “Հայոց քաղեր, գրքիկիս քննադատութեան առթիւ: Տփ. տպ. Օր. Ն. Աղաւանց 1907: 8° էջ 16: Գին 5 Կ.:
- — — Ազատութեան խանդ, քննադատութիւններ: Տփ. տպ. 1907: 8° էջ 64: Գին 20 Կ.:
- — — Նախ, վէպ Տաճկահայոց գաղթականութեան մի հատուած: Առաջին մասն: Մոսկ 1907: 8° էջ 160: Գին 40 Կ.:
- ԲԱՄԱՆԵԱՆ ԳՐ. — Հետեւ փախիք գրական խուլիզանից (Իմ ակամայ պատասխանը Բաժանեան Ս. -ին). Տփ. տպ. “Նախա” 1907: 8° էջ 48: Գին 10 Կ.:

125. ՆԱԽԱՆԴԻՆ Մ. — Կրթութեան բարեկամներուն: Համառոտ տեղեկագիր եւ ընդարձակ ծրագիր Լօզանի հայ. կրթարանին: Կարեւոր տառաշարկ մը: Լօզան, Հայկազեան տպ. 1907: 8° էջ 24:
126. ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ ՅՈՒՆ. Գ. — Վեր. Գարա Գրգոր Եպրովինեան եպիսոպ Ռիյասը պիտ չօմբ: Կ. Պ. տպ. Մատթ. 1907: 8° էջ 152:
127. ՎԱՆԾՈՋԵԱՆ Ն. Ժ. — Հերական եւ Հնգարան: Կ. Պ. տպ. Մատթ. 1907: 8° էջ 28: Գին՝ 20 փարայ.
128. ՎԱՆԾՈՋԵԱՆ Ն. — Առաջին ընթերցարան: Անդ 1907: էջ 8° Ը + 144: Գին՝ 4/1, դրշ.:
129. ՄԵԺԱՐԵՆՑ Մ. — Նոր տաղեր: Հեղինակին կենդանագրով: Կ. Պ. տպ. Վ. եւ Տ. Տեր-Ներսիսեան 1907: 8° էջ 63: Գին՝ 5 դրշ.:
130. ՄՍՍ — Կարմիր օրեր: Նեւ-Ճօրք, տպ. «Երիտասարդ Հայաստան» 1907: 8° էջ 63: Գին՝ 25 սէնտ:
131. MACLER FRÉDÉRIC — Mosaïque orientale. I. Epigraphica. II. Historica. Paris, Librairie P. Genthoe 1907. 8. pp. 93. Prix: 5 fr.
132. ՄՐՄՐԵԱՆ Յ. Գ. — Տասն եւ իններորդ դար եւ Յովհ. Պրոսպի Տերոյնց (լուստիպ պատկերով եւ ծնագիրով): Կ. Պ. տպ. Սազան, 1908: 8° էջ 253: Գին՝ 12/1, դրշ. Հրատարակութիւն Զարգարեան գրատան:
133. ԿՈՒՐԿՆԵԱՆ ԵՈՒՇԵԱՆԿ — Երջայտի ղողանքներ: Նոր-Նախիջևան, տպ. Ս. Ասազեան 1907: 8° էջ 64: Գին՝ 30 Կ.:

334. ՐՈԳԻԱՆՈՎ Ա. — Տնտեսական գիտութեան համառոտ դասընթաց: Հեղինակի յատուկ յառաջաբանով: Ռուս. վերջին հրատարակութիւնից թարգմ. Առոտ Չիլինկիրեան: Տփ. տպ. Գուտտնցերգ 1907: 8° էջ 368: Գին՝ 1 ռբ.:
335. ՐԻԻԼԻ եւ ՆԻԼՄԷՆ — Տղան եւ աղջկը անցողական հասակում: Թրգմ. Ստ. Լիսիցեան: Յաւելուած — Լ. ՏՈԼՍՏՈՅԻ հաւաքած ընտիր մտքերը կրթութեան մասին: Տփ. տպ. Հերուէ 1907: 12° էջ 32: Գին՝ 10 Կ.: [Հասկերի մանկավարժական գրադարան.]

„Armenia“

Անգղերէն ամսագիր:

Տարեկան բաժնեգինն է 1 տոլար:

Հասցէ՝ Editore „ARMENIA“, Boston, Mass U. S. A. P. O. Box 2285.

Շարունակում է քաժանորդագրութիւն

“ԵՐԿՐԻ ԶԵՆԸ,”

Շաբաթագիր:

Տարեկան քաժանորդագինն է Թիֆլիսում 3 ռ. 50 Կ., գաւառ-ներում 4 ռ., իսկ արտասահմանում 13 ֆրանկ:

Դիմել R-daction „Erkri Dzain“, Tiflis.

Բ Ե Յ Ո Ւ Ը Ծ Է Բ Ե Ժ Ը Ն Ո Ր Գ Ե Գ Ր Ի Թ Ի Ի Ն

“ՀԱՊՏԵՐ,”

Մ Ի Ը Մ Ս Ե Ը Յ Հ Ը Ն Դ Է Ս Ի

Յառաջիկայ Դեկտեմբեր 1-էն սկսեալ պիտի լոյս տեսնէ այս նոր հանդէսը, քաղկացած, գէթ առ այժմ, 45—64 էջերէ (18×26 հրթ.):

“ՀԱՊՏԵՐ”, ի հրատարակման շարժառիթներն ու իր առաջադրած ծրագիրը պարզ են: — Լոնտոն, ըլլալով գլխաւոր կեդրոն մը մոխ եւ առողջ գրականութեան եւ քաղաքական քաղաքականութեան տեղեկութեանց, որոշեցինք տալ Հայրութեան հանդէս մը՝ որ իրական զգալի պէտք մը զոհացնելու ընդունակ լինի, եւ այդ նպատակին հասնելու համար պիտի չը խնայենք ոեւէ Զանք:

“ՀԱՊՏԵՐ”, ի գլխաւոր կէտերը պիտի լինին, —

Խմբագրական տեսութիւն հայ քաղաքական ու ընկերական ընթացիկ կեանքին վրայ:

Հակիրճ տեսութիւններ արտաքին քաղաքական ընթացիկ դէպքերուն վրայ:

Քաղաքացիներ ու թարգմանութիւններ Եւրոպական, ու մասնաւորապէս Անգլիական

Մամուլին մէջ լոյս տեսած մտաւոր արեւելքի վերաբերեալ յօդուածներու:

Վէպեր ու վիպակներ հայ կեանքերէ առնուած: Մշտական թերթօն Անգլիացի ծանօթ

հեղինակներու գործերէն:

Յօդուածներ ընկերական գանազան կարգի հարցեր շօշափող, օգտակար թղթակցու-

թիւններ եւ հանդէս հանդիսից մը հայ եւ օտար մամուլին վրայ:

Իսկ “ՀԱՊՏԵՐ”, ի վերջին մի քանի էջերը պիտի յատկացուին մինչեւ օրս մեր մէջ ըլլորովին անտեսուած կէտի մը — առեւտրական շահագրգիռ տեղեկութեանց մեր վաճառական քաժանորդ-ներուն համար:

Բաժանորդագինն է՝ Եւրոպայի համար 10 շիլին կամ 12 ֆրանկ. Ամերիկա 2.50 տոլար. Ռուսաստան 5 ռուպլ: Դրամ, Խամակ, եւայլն ուղղել հետեւեալ հասցէին: —

M. Parsamian

202 Marylebone Road, London, W.

ԲԱՅՎԱԾ Է 1907 Թ. ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆԸ

XXV “ԱՂԲԻՒՐ,, XXV

ՄԱՆԿԱԿԱՆ ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ ԱՄՍԱԳՐԻ

ԵՒ

XVIII “ՏԱՐԱԶ,, XVIII

ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ ԱՄՍՕՐԵԱՅ “ԳԵՂԱՓՆՋԻԿԻ,,

ԱՂԲԻՒՐԸ ԱՌԱՋԻԿԱՅ 1907 Թ. ԹԵՒԱԿՈՐՈՒՄ Է ԻՐ ՔՍԱՆՀԻՆԳԱՄԵԱԿԸ

Յօրեկանական այս 1907 թ. “ԱՂԲԻՒՐԸ,, թէ իր ներքին իստով, մոխ բովանդակութեամբ եւ թէ արտաքին շքեղութեամբ պիտի գերազանցէ նախորդ բոլոր տարիները:

Որպէսզի իւրաքանչիւր հայ ընտանիք հնարաւորութիւն ունենայ այս յօրեկանական 1907 թ. “ԱՂԲԻՒՐ,, ստանալու, մենք իջեցնում ենք “ՏԱՐԱԶԻ,, բաժանորդագինը. որ պիտի հրատարակուի իբրեւ գեղափնջիկ ամսօրեայ՝ եւ 10 ր. խոխարէն “ԱՂԲԻՒՐ,, եւ “ՏԱՐԱԶ,, հանդերձ յօրեկանական պրէմիա ալքովով նշանակում ենք ընդամենը 5 ր. (արտասահման 10 ր.) իւրաքանչիւրն առանձին 3 ր. (արտասահման 5 ր.):

Ներկայ 1906 թ. բաժանորդներն իրաց պակաս ստացած Թ.-ի փոխարէն վճարում են “ԱՂԲԻՒՐ,,-ի եւ “ՏԱՐԱԶԻ,,-ի համար միմիայն 3 ր.:

Հասցէն՝ Тифлисская Редакция „Азбука“ կամ „Тарак“. (Tiflis [Caucase], Redaction „Azbur“ կամ „Taraz“).

Լոյս տեսան

ԱՂԲԻՒՐԻ ՄԱՏԵՆԱԳՐԱՆ

ՀԱՅԵՐԻՆ

ԵՒ

ԴՐԱՅԻ ԼԵՋՈՒՆԵՐԸ

ՊՐԱԺ. ԳՈԿՑ. ՀԱՂԻԷՐ ՊԵՏԵՐՍԸՆԻ

ԹԱՐԳՄԱՆԵՑ

Հ. ԹՈՎՍԱՍ ԿԵՏԻՊԵԱՆ

ՄԻՒԹ. ՌԻՇԷՆ

ՎԵՆԵՆԱ

ՄԻՒԹԱՐԵԱՆ ՏՊԱՐԱՆ

1907.

80 Նրես՝ ԺԱ:257: Փր. 5.—:

ՀԻՆ

ԱՌԱՐԿԱՆ ՀԷՔԵԱԹՆԵՐ

ԽՈՏՈՐՋՐՈՑ

ՀԱՌԱՔԵՑ

Հ. Մ. ՀԱՄԵԱՆ

ՄԻՒԹԱՐԵԱՆ ՌԻՇԷՆ

ՎԵՆԵՆԱ

Ի ՎԱՆՍ ՊԱՇՏՊԱՆ Ս. ԱՌԱՐԿԱՆԵՐԻ

1907.

80 Նրես՝ 88: Փր. 1.25: